

Vervolgtraject 'Verkenning bestuurlijke toekomst Gemeente Brielle'

Procesvoorstel

Rapportage "Open blik op de toekomst" (maart 2019)

In de rapportage van de werkgroep Verkenning bestuurlijke toekomst Brielle zijn, na onderzoek van alle potentiële mogelijkheden, drie kansrijke opties benoemd voor de bestuurlijke toekomst van Brielle:

- Brielle zelfstandig. Brielle zoekt daarbij opgavengericht naar de strategische samenwerkingspartners.
- Een bestuurlijke fusie op Voorne. Met stevige randvoorwaarden vooraf.
- Een bestuurlijke fusie op Voorne-Putten. Dit lijkt een lange(re) voorbereidingstijd te vragen, met het oog op de bestuurlijke en demografische verschillen.

Deze drie opties vormen het kader voor het vervolgtraject. Het zijn ook deze opties die begin 2020 worden getoetst aan de input vanuit de gesprekken met de samenleving en de buurgemeenten.

De komende maanden wordt het gesprek met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties gevoerd over de inhoudelijke opgaven voor Brielle, Voorne en Voorne-Putten. Ook het gesprek met de buurgemeenten dient de komende periode weer te worden opgepakt en dit gesprek richt zich op zowel een gedeelde probleemstelling ten aanzien van taken en opgaven als op versterking van het onderling vertrouwen. Vanuit de inhoud kan vervolgens in alle rust met alle betrokken partijen en stakeholders worden gezocht naar de meest passende samenwerkingsvorm. De tijdslijn zoals die door de werkgroep is geschetst in de rapportage (vastgesteld 26 maart 2019)

- Begin 2020: nadere rapportage aan de gemeenteraad. Waarbij de uitkomsten van de consultatie van de lokale gemeenschap en de buurgemeenten centraal staan en worden getoetst aan de nu genoemde 'kansrijke opties'.
- Begin 2020: samen met de buurgemeenten komen tot een voornemen hoe vorm te geven aan een beoogde verregaande samenwerking en/of een mogelijk fusietraject na 2022; en parallel hoe vorm te geven aan versterking van het vertrouwen en samenwerking op inhoud.
- Tot eind 2022: werken aan vertrouwen en aan versterking en uitbreiding van de samenwerking op ambtelijk en bestuurlijk niveau.
- 2023: start van een eventueel fusietraject.

Vervolgtraject : drie deeltrajecten

Op 23 maart 2019 is de rapportage van de werkgroep Verkenning bestuurlijke toekomst door college en gemeenteraad ontvangen en vastgesteld. Het procesvoorstel voor het vervolgtraject valt uiteen in drie deeltrajecten:

- a) Informatievoorziening: hoe staat Brielle ervoor, wat kunnen we zelfstandig aan, feiten over samenwerkingsmogelijkheden, eventueel proces herindeling etc.
- b) In gesprek met de samenleving over de opgaven (met verschillende doelgroepen inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties).
- c) Bestuurlijke gesprekken over opgaven en oplossingsrichtingen.

De uitwerking van deze deeltrajecten is gepland voor de periode **mei t/m december 2019**. Pas daarna, begin 2020, volgt de toetsing aan de kansrijke opties, zoals benoemd in de rapportage "Open blik naar de toekomst" van maart 2019. Daarnaast is in de rapportage van de werkgroep geadviseerd om eventueel meer tijd te nemen als het proces daarom vraagt.

a) Deeltraject Informatievoorziening

In de rapportage "Open blik naar de toekomst" is aangegeven dat gewerkt moet worden aan informatievoorziening bij de lokale samenleving. Er leven bij inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties allerlei beelden over de financiële, inhoudelijke, bestuurlijke, organisatorische mogelijkheden van de huidige gemeente Brielle, maar ook over samenwerkingsverbanden en herindelingen. Adequate, feitelijke en toegankelijke informatie, hanteerbaar voor een breed publiek, helpt inwoners en stakeholders om zich het goede beeld te vormen van de wijze waarop taken en opgaven het beste kunnen worden opgepakt en draagt bij aan draagvlak voor toekomstige bestuurlijke besluitvorming over oplossingsrichtingen.

Er wordt feitelijke informatie gegeven cq. ontsloten over o.a.:

- de financiële situatie van Brielle,
- de opgaven en ambities (collegeprogramma),
- feiten over samenwerkingsmogelijkheden,
- consequenties van de verschillende samenwerkingsopties,
- het verloop van een eventueel herindelingsproces etc.

Met deze deelopdracht wordt als eerste gestart. Het blijft vervolgens een continue informatiestroom, als onderdeel van het participatietraject.

- Voorgesteld wordt om met deze informatievoorziening te starten, en te laten doorlopen als parallel traject, naast de gesprekken die met de samenleving worden gevoerd (deelopdracht 1). Daardoor kan reeds gedeelde informatie worden toegelicht in de bijeenkomsten of kunnen vragen vanuit de bijeenkomsten of als reactie op bijv. sociale media, worden beantwoord via het traject van informatievoorziening.

Doelgroep

- Inwoners (met themagewijze aandacht voor specifieke doelgroepen jongeren, ouderen)

Middelen

- Gemeentepagina lokale pers
- Website
- Sociale media van gemeente Brielle

b) Deeltraject 'In gesprek met de samenleving'

Brielle wil de inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen betrekken bij het nadenken over de bestuurlijke toekomst van Brielle. We willen dit op een gestructureerde, doelgroepgerichte en laagdrempelige manier doen, waarbij we een mix van middelen inzetten.

- Gestart wordt met informatie over proces, doelstellingen en wat er gebeurt met de opbrengst (via kranten, social media, nieuwsbrief).
- Uitnodigend, zoveel mogelijk mensen moeten zich aangesproken voelen om mee te doen.
- Terugkoppeling goed organiseren, zodat iedereen het proces kan volgen (kranten, social media, nieuwsbrieven).
- Aan de voorkant wordt het 'totaalprogramma/spoorboekje' opgesteld, zodat duidelijk is wanneer, waar, met wie wordt gesproken.

Voor de participanten moet de rol en status van het proces duidelijk zijn: er wordt nagedacht over de toekomst van de gemeente, maar op dit moment halen we vooral op wat er leeft bij en binnen de samenleving van Brielle. Ook de planning moet duidelijk zijn: naar verwachting begin 2020 zetten college en raad – met alle input die we nu ophalen – "de stip op de horizon". Eerst wordt gekeken wat er inhoudelijk voor opgaven, mogelijkheden en kansen zijn. Daarna wordt uitgewerkt wat daarvoor nodig is. En wat eventueel de mogelijke oplossingsrichtingen zijn.

De vraagstelling richt zich op kansen en zorgen/bedreigingen voor Brielle. Het gaat op dit moment nog niet over specifieke toekomstscenario's of de vraag wel/niet een herindeling. De gesprekken met de samenleving moeten juist de input en het afwegingskader geven voor de latere bestuurlijke toetsing aan de kansrijke opties.

Doelgroepen

Als doelgroepen zien wij:

- inwoners (met aandacht voor de specifieke doelgroep jongeren)
- lokale ondernemers/winkeliers
- regionale ondernemers/maatschappelijke instellingen (die veelal regionaal georganiseerd zijn)

Middelen

- doelgroepgerichte bijeenkomsten
- bijeenkomsten voor inwoners in de kernen Brielle, Vierpolders en Zwartewaal/stadsdebatten
- op basis van de bijeenkomsten bezien of vervolgbijeenkomsten (verdieping van eerste bijeenkomst per kern) wenselijk is.
- Adequate verslaglegging/verbeelding van de uitkomsten van de bijeenkomsten.
- enquête via burgerpanel (wellicht aan de voorkant om na te gaan hoe inwoners willen participeren)
- op dit moment loopt er een onderzoek naar hoe jongeren betrokken willen zijn bij gemeentelijke besluitvorming, daar sluiten we voor deze doelgroep op aan.
- m.b.t. de regionale ondernemers/maatschappelijke instellingen: nagaan of we dat als gemeenten op Voorne(-Putten) gezamenlijk kunnen doen.

Vragen die gesteld kunnen worden aan inwoners

- Dienstverlening: hoeveel contact, wat waarderen mensen en wat vindt men van belang?
- Participatie: hebben mensen het gevoel dat er naar hen geluisterd wordt, waarom wel/niet, waar is behoefte aan ten aanzien van participatie? Op welke wijze willen inwoners betrokken worden, welke rol zien zij voor zichzelf?
- Betrokkenheid: tot welke leefomgeving voelen mensen zich aangetrokken? Buurt, wijk, dorp, gemeente, gebied? Vinden mensen identiteit/eigenheid van de gemeenschap van belang, en hoe kun je die eigenheid beschrijven? Voelen inwoners zich betrokken en veilig in hun gemeenschap?
- Voorzieningenniveau: welke voorzieningen zijn essentieel, op welke voorzieningen zijn mensen trots of vindt men niet belangrijk? Betreft dat gemeentelijke of particuliere voorzieningen? Wat is de kwaliteit, schiet het op sommige terreinen tekort?
- Bestuur: in hoeverre is het bestuur benaderbaar, is dat voor mensen belangrijk? Welke taken en thema's zijn het belangrijkste om snel en voortvarend op te pakken?
- Algemeen: wat vinden mensen belangrijk als ze denken aan de toekomst van hun gemeenschap en gemeente? Welke kansen en bedreigingen/zorgen zien zij? Vinden mensen het belangrijk dat er ook op regionaal niveau wordt samengewerkt?

Vragen die gesteld kunnen worden aan ondernemers/maatschappelijke partijen

- Kansen: welke kansen zien ondernemers/instellingen voor de samenwerking met de overheid? En welke ten aanzien van inhoudelijke opgaven? Zien zij meerwaarde in samenwerking op regionaal niveau?
 - Bedreigingen: Wat komt er op de bedrijven/instellingen/organisaties af? Waar zitten zij mee in hun maag? Welke opgaven moeten zij het hoofd bieden?
 - Primaire focus: vooral lokaal of regionaal gericht?
 - Relatie/contact met overheden: hoe loopt dat, waar is behoefte aan? En waar lopen ze tegenaan bij de overheid en in de samenwerking?
 - Toekomst: hoe zien zij de toekomst van de gemeente/het gebied voor zich?
- Een mogelijkheid is om regionale ondernemers en maatschappelijke organisaties (die veelal regionaal georganiseerd of georiënteerd zijn) gezamenlijk te bevragen met de buurgemeenten, zodat daar ook juist de regionale kansen en uitdagingen besproken kunnen worden. Deze mogelijkheid zal door het college met de buurgemeenten besproken worden. Zie ook bij deelopdracht c).

c) Deeltraject Bestuurlijke gesprekken over opgaven en oplossingsrichtingen

In de rapportage "Een open blik naar de toekomst" is voorgesteld om door raad en college gesprekken te voeren met de buurgemeenten op Voorne en met Nissewaard. Die gesprekken zijn ook met name gericht op een gedeelde probleemstelling en een gedeelde oplossingsrichting, op de inhoud dus.

Het voorstel is dat er eerst gesprekken met de afzonderlijke buurgemeenten worden gevoerd. Het is vooral de globale verkenning van de gezamenlijke inhoudelijke opgaven voor het eiland, en de wijze waarop colleges en raden daarin samen kunnen optrekken. Dat daarbij al bestuurlijk wordt

afgetast of en onder welke voorwaarden de genoemde kansrijke opties ook door de beoogde partners als zodanig worden beschouwd is bijna vanzelfsprekend maar niet het hoofddoel.

- Tijdens de afzonderlijke gesprekken kan aan de buurgemeenten het voorstel worden gedaan om de regionale ondernemers/maatschappelijke organisaties gezamenlijk te bevragen (als onderdeel van deelopdracht b). Voor een intergemeentelijk participatietraject zijn mogelijk provinciale middelen beschikbaar.

Afhankelijk van de uitkomsten van de gesprekken met de afzonderlijke buurgemeenten kunnen/zullen daarna ook bijeenkomsten met gezamenlijke buurgemeenten worden gehouden (met het oog op de kansrijke opties Voorne en Voorne-Putten). Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat door deze gesprekken of met de gesprekspartners al een keuze wordt gemaakt ten aanzien van de benoemde kansrijke opties. Daarvoor is immers ook de input vanuit het gesprek met de samenleving nodig. En we hebben afgesproken dat we daarvoor de tijd tot eind 2019.

- Voorgesteld wordt dat het college het voortouw neemt bij deze bestuurlijke gesprekken, en - samen met de overige colleges - de voorbereiding pleegt voor het gesprek tussen gezamenlijke gemeenteraden en/of vertegenwoordigers van de gemeenteraden.

Organisatie

Voorgesteld wordt om een **Stuurgroep** in te stellen waarin college en raadsfracties (fractievoorzitters) vertegenwoordigd zijn. De Stuurgroep geeft maandelijks een terugkoppeling naar de commissie BZM.

De oorspronkelijke werkgroep Verkenning bestuurlijke toekomst wordt de **projectgroep** (de personele invulling kan wijzigen, maar de opzet blijft gelijk: 2 collegeleden, 1 lid per fractie, ambtelijke ondersteuning door secretaris, griffier, bestuursadviseur en communicatieadviseur).

Deze projectgroep is verantwoordelijk om begin 2020 de eindrapportage op te leveren. Onder deze projectgroep worden **drie werkgroepen** ingesteld, voor ieder deeltraject een werkgroep. De projectgroep bewaakt de integraliteit. De projectgroep organiseert lopende het vervolgtraject een aantal workshops voor gehele raad en college.

Stuurgroep

Participanten burgemeester + fractievoorzitters, bestuursadviseur (voorbereiding, verslaglegging)
Rol Opdrachtgever. Procesverantwoordelijk. Geeft maandelijks terugkoppeling naar Presidium/commissie BZM)

Projectgroep

Participanten Gelijk aan oorspronkelijke werkgroep: 2 vertegenwoordigers college, 5 raadsleden/vertegenwoordigers fracties, griffier, secretaris, bestuursadviseur, communicatieadviseur)
Rol Opdrachtnemer. Verwerking input bijeenkomsten. Realisatie workshops raad en college. Oplevering Einddocument begin 2020.

Werkgroepen

De projectgroep stelt drie werkgroepen in:

- **Informatievoorziening**
Participanten Vertegenwoordiging projectgroep, communicatieadviseur, communicatiemedewerker, bestuursadviseur, griffiemedewerker
Rol Uitwerking en uitvoering traject a.
- **Participatie**
Participanten Vertegenwoordiging projectgroep, vertegenwoordiging college/raad, communicatieadviseur, griffiemedewerker, bestuursadviseur, beleidsmedewerkers
Rol Uitwerking en uitvoering traject b.
- **Bestuurlijk gesprek**
Participanten College, ambtelijke ondersteuning (voorbereiding en verslaglegging)
Rol Uitwerking en uitvoering opdracht c.

Kosten

De kosten voor de uitvoering van bovenstaand vervolgtraject zijn geraamd op

Organisatie (zaalhuur, catering)	€	15.000
Communicatie (uitwerking middelen en inzet)	€	20.000
Externe ondersteuning bijeenkomsten	€	<u>10.000</u>
Totaal	€	45.000